

Jaarstukken 2023

Gemeente
Hengelo

5.2 Beleidsprogramma's

5.2.1 Veiligheid

Aanspreekpunt bestuurlijk

Burgemeester Schelberg

Aanspreekpunt ambtelijk

J. Logtenberg en J-P. Boutkan

Welke belangrijke ontwikkelingen zagen we in 2023?

Mensen wonen, leven en werken het liefst in een veilige omgeving. Daarom zetten wij ons in om Hengelo een aantrekkelijke en bruisende stad te laten zijn, maar ook een stad die veilig en weerbaar is. Het aantal misdrijven daalt, maar het gevoel van veiligheid bij inwoners daalt ook. Het is belangrijk om het veiligheidsgevoel weer te vergroten. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, werken wij continue aan een veilige omgeving. Daarbij streven wij naar zo min mogelijk (georganiseerde) criminaliteit, de fysieke en sociale veiligheid op orde en dat de gemeente is voorbereid op een crisis. De gemeente kan dit niet alleen en werkt in de uitvoering samen met de inwoners, maatschappelijke instanties en justitiële partners. Deze structurele, integrale aanpak op verschillende veiligheidsgebieden werpt zijn vruchten af.

Crisisbeheer en brandweer

De brandweezorg en de voorbereiding op het bestrijden van rampen en crisissen voor Hengelo en Twente is ondergebracht bij de Veiligheidsregio.

In 2023 was de paraatheid van de brandweer Twente 24/7 geborgd en kwam de brandweer in Hengelo 515 keer in actie. Dit is 141 keer minder dan in 2022. De verklaring hierbij is dat de brandweer in 2023 minder vaak is ingezet bij de afhandeling van stormschade en de bestrijding van branden. De inzet bij het aantal verkeersongevallen nam juist toe. Daarnaast verleenden de Hengelose brandweereenheden 178 keer assistentie buiten Hengelo. De Hengelose brandweer kreeg 68 keer bijstand van Twentse brandweereenheden.

	2022	2023
Ongevallen	41	57
Brand	245	180
Leefmilieu	171	105
Dienstverlening	133	106
Alarm	68	67
Totaal	658	515

Voorlichting, preventie en toezicht

De Risk Factory Twente (onderdeel van de Twentse Safety Campus) werd bezocht door 28 scholen. In totaal volgden 592 kinderen het speciaal opgezette lesprogramma. In 2023 gaf de Brandweer 247 keer advies in Hengelo (171 ruimtelijke veiligheid, 26 veilig bouwen en 50 evenementen). In hetzelfde jaar voerde de brandweer 200 keer controles uit (179 gebruiksfase, 8 algemeen en 22 realisatiefase).

De Twentse crisisorganisatie stond ook 24/7 paraat en werd 1 keer ingezet binnen de gemeente Hengelo, tijdens een zeer grote brand/explosie aan de Surinamestraat (Grip1), daarnaast was de crisisorganisatie binnen de gemeente betrokken bij de afhandeling van 7 hulpvragen.

Openbare orde en veiligheid

Het nieuw integraal veiligheidsbeleid "Veiligheid in actie, samen werken aan de toekomst van Hengelo" werd vastgesteld voor de periode 2024-2026. Een uitgebreid voorbereidingsproces met onze veiligheidspartners en de raad ging daaraan vooraf. Daarmee werd een belangrijke stap gezet op het gebied van veiligheid. Om te werken aan een toekomstbestendig veiligheidsbeleid, moet onze basis op orde zijn. Dit betekent dat ons beleid en onze

processen op orde zijn. Dit vormt het fundament om verder op door te bouwen, daarnaast is in het afgelopen jaar geïnvesteerd om de personele formatie op sterkte te krijgen.

Relevante beleidsnota's

- [Veiligheid in actie, Samen werken aan de toekomst van Hengelo 2024-2026](#)
- [Veiligheidsbeleid gemeente Hengelo: Samen uitvoering geven aan veiligheid 2021-2024](#)
- [Algemene Plaatselijke Verordening \(2019\)](#)
- [VTH-beleid Omgevingswet Gemeente Hengelo](#)

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente

De Veiligheidsregio Twente draagt bij aan het behalen van de hoofddoelstelling van het programma door in regionaal verband de crisisorganisatie in Twente op te leiden en op verschillende situaties te trainen. Hierdoor zijn en blijven we ook als Hengelo in staat om een (dreigende) crisis of incident zo snel en effectief mogelijk aan te pakken. De Veiligheidsregio Twente stelt onder andere de volgende plannen vast: regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan en regionaal crisisplan. Deze gelden ook voor de gemeente Hengelo.

Wat hebben we bereikt

1.1 Hengelo kent minder misdaad

1.1.1 In 2024 vinden in Hengelo minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling.

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Aantal geregistreerde misdrijven (aantal)	3.904	2.749	3.657

1.1.2 In 2024 kent Hengelo minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
(1) Waardering van partners die betrokken zijn bij de bestrijding van ondermijning(2) voor: het veiligheidsbeleid, de uitvoering hiervan en de samenwerking met de gemeente. (cijfer 1-10). ¹	7	7,25	Niet bekend

¹ (1) Uit onderzoek blijkt dat samenwerking tussen ketenpartners cruciaal is in de aanpak van (georganiseerde) misdaad. Vandaar dat we een indicator opnemen over die samenwerking, conform het Veiligheids beleidsplan. Samenwerking is echter geen doel op zich.

(2) Partners die betrokken zijn bij bestrijding ondermijning: Politie (diverse organisatieonderdelen), Openbaar Ministerie, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), Belastingdienst en Douane.

1.2 Inwoners van Hengelo voelen zich veiliger en ervaren minder overlast

1.2.1 In 2024 voelen inwoners zich veiliger in Hengelo

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt (%)	17,1% (2021)	15,3%	17,1% (2021)
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de eigen buurt (cijfer 1-10)	7,3 (2021)	7,6	7,3 (2021)
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de binnenstad (cijfer 1-10)	7,0 (2021)	7,3	7,0 (2021)

1.2.2 In 2024 ervaren inwoners van Hengelo minder overlast in hun wijk of buurt

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Score voor de totale ervaren overlast door Hengeloërs (score 0-10)(1)(2) ¹	2,2 (2021)	1,75	2,2 (2021)

¹ (1) Kennispunt Twente stelt de 'schaalscore totale overlast' samen op basis van dertien vormen van overlast/buurtproblemen te weten: te hard rijden; mensen die op straat worden lastiggevallend; dronken mensen op straat; hinder van horeca; agressief gedrag in het verkeer; straatmeubilair dat vernield is; rondhangende jongeren; drugsgebruik of drugshandel; bekladde muren/ gebouwen; overlast door buurtbewoners; rommel op straat; hondenpoep; parkeerproblemen

(2) Kanttekening: Dit cijfer is verwarrend vanwege de afwijkende telling ten opzichte van de voorgaande indicatoren:

- 0 tot 10 ipv 1- tot 10, omdat het een score is en geen rapportcijfer, vergelijkbaar met de landelijke veiligheidsmonitor.

- Lager is beter ipv hoger is beter

Wat hebben we daarvoor gedaan

1.1.1 In Hengelo vinden minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling plaats

- Het convenant "kwaliteitsmeter veilig uitgaan samen met de horeca," ondernemers en politie voor een klimaat van veilig uitgaan, is in ontwikkeling. Daarvoor zijn er op verschillende momenten schouwen uitgevoerd met (extrne) partners. Doorlopend wordt er gewerkt aan een actueel veiligheidsbeeld om veiligheidsproblemen in kaart te brengen en aan te pakken.
- Er is ingezet op de digitale weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen zoals ouderen, jongeren en ondernemers. Dat doen we door bewustzijn te stimuleren en ondersteuning te organiseren. Hiervoor is Hackshield ingezet, een digitale voorlichting met het doel om bij basisschoolleerlingen bewustwording te creëren door spelenderwijs een kennismaking aan te bieden met digitale veiligheid.
- In de gemeente Hengelo hebben de volgende bedrijventerreinen en winkelgebieden een Keurmerk Veilig Ondernemen-certificaat: Twentekanaal, Oosterveld en Westermaat. Als onderdeel van dit keurmerk heeft de werkgroep Oosterveld een nachtelijke schouw uitgevoerd op dit bedrijventerrein. Deze schouw was gericht op het verhogen van de veiligheid.

1.1.2 Hengelo kent minder(georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast(ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen

- We actualiseerden de afspraken met interne en externe partners om de informatie over georganiseerde misdaad optimaal uit te wisselen en mogelijke barrières in de samenwerking weg te nemen. Er is een privacyprotocol opgesteld. Dat gebruiken we als basis bij de (interne) informatiedeling binnen de lokale aanpak van ondermijning. Daarnaast is een start gemaakt met een verkenning over verbetermogelijkheden in het bundelen van informatie binnen diezelfde aanpak.
- De aanpak van ondermijning start bij bewustwording. Daarom zijn we in 2023 gestart met de voorbereiding van een ondermijningsdag in onze organisatie. We nemen de collega's mee hoe zij binnen onze organisatie ondermijning binnen het eigen werkgebied kunnen herkennen en wat ze hiermee kunnen doen. Deze ondermijningsdag vindt plaats begin 2024. Dan wordt ook de gemeenteraad in een ondermijningsavond meegenomen waarbij ook aandacht is voor het thema integriteit.
- We zorgen ervoor dat ondermijning een terugkerend thema is. Dat doen we door trainingen en overleggen op zowel ambtelijk, bestuurlijk als politiek niveau. In 2023 hebben trainingen plaatsgevonden op het thema illegaal gokken en Bibob. Tijdens het maandelijkse Ondermijningsoverleg worden naar aanleiding van signalen integraal en in afstemming met externe partners interventies ingezet.
- In 2023 is gestart met de evaluatie van het huidige Bibob beleid en onderzoek naar de mogelijkheden voor het vergroten van het bereik in de toepassing van de Wet Bibob. De oplevering van de evaluatie staat gepland in 2024.
- De uitkomsten van het onderzoek naar weerbaarheid van de gemeente wordt via een plan van aanpak uitvoering aan gegeven. Het Districtelijk Veiligheidsoverleg van Twente heeft het Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC) Oost Nederland gevraagd om op basis van alle individuele weerbaarheidsscans in Twente een rode-dradenbeeld op te stellen. Dit overzicht werd afgerond en opgeleverd in januari 2023 en een 'basis op orde' vastgesteld. Waarbij het uitgangspunt is dat de Twentse gemeente voor de zomer

van 2024 hun basis op orde hebben. In 2023 zijn de eerste stappen gezet om in Hengelo te komen tot de basis op orde. Als onderdeel hiervan zijn er integrale themacontroles georganiseerd in garageboxen en in het havengebied.

- We structureren het proces "van signaal naar interventie" waarmee we sneller en nauwkeuriger aan de slag gaan met meldingen die via verschillende kanalen onze organisatie binnenkomen. In het bovengenoemde privacy protocol is een werkproces opgenomen. Dat geeft richting aan het proces 'van signaal naar interventie'.
- We onderzoeken en ontwikkelen via het project In de Greep een meerjarige aanpak op drugscriminaliteit, in samenwerking met partners als politie en sociaal-maatschappelijke partners.

Al deze inspanningen hebben geleid tot een aantal concrete interventies teneinde criminaliteit te bestrijden en beëindigen.

1.2.1 Inwoners voelen zich veiliger in Hengelo

- De gemeente Hengelo heeft in 2023 een nieuw integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2024-2026 door de raad vastgesteld "Veiligheid in actie, Samen werken aan de toekomst van Hengelo".
- Op basis van het handhavingsarrangement heeft in 2023 intensieve samenwerking plaatsgevonden met de politie. Om wijkgericht samen te kunnen werken met de politie, is er een toezichthouder gekoppeld aan hetzelfde werkgebied als de wijkagent.

In 2023 is een grote schare trouwe fans van een Zweedse voetbalclub in Hengelo verschenen. In overleg met de gemeente Enschede en de politie is dit in goede banen geleid. Met de gemeente Enschede is er contact over hoe we met dergelijke situaties omgaan in de toekomst en hoe we hier op anticiperen en communiceren.

1.2.2 Inwoners van Hengelo ervaren minder overlast in hun wijk of buurt

Net als in de jaren daarvoor, werd dit jaar de problematiek rondom kwetsbare personen door middel van een integrale aanpak benaderd. In de meeste gevallen is de interventie gericht op het gebied van zorg, straf- en bestuursrechtelijke maatregelen. Deze maatregelen bestonden in enkele gevallen uit een omgevings-, persoons- of groepsgerichte aanpak. Bij de aanpak van deze complexe problematiek waren relevante partners betrokken zoals: het Zorg- en Veiligheidshuis, politie, zorg- en welzijnspartijen. Om de toename van overlast door personen met onbegrepen gedrag terug te dringen, zocht de gemeente de samenwerking met partners als: Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD), bemoeizorg, ervaringsdeskundigen en het Regionaal meldpunt Zorgwekkend gedrag. Om deze samenwerking nog beter te laten verlopen en de veiligheidsproblematiek in de aanpak nog meer centraal te stellen is een adviseur Zorg- en Veiligheid aangesteld.

Regionaal heeft Hengelo bijgedragen aan de doorontwikkeling in de aanpak van het project Zorgwekkend gedrag en neemt zij deel aan de regionale themagroep. Vanuit deze themagroep is subsidie aangevraagd voor een domein overstijgende samenwerking in Twente. Het doel hiervan is om de samenwerking extra te stimuleren, de uitkomst hiervan wordt in 2024 duidelijk.

Het Regionaal meldpunt zorgwekkend gedrag dat deel uitmaakt van de GGD, beschikt over veel kennis en deskundigheid. Dit meldpunt is namens de veertien Twentse gemeenten het centrale aanspreekpunt. Dit jaar is een urenbreiding gerealiseerd, hierdoor kunnen gemeenten vaker een beroep doen op de beschikbare kennis en kunde van dit meldpunt.

Wat zijn we blijven doen

Crisisbeheersing en brandweer

De Veiligheidsregio, brandweer en de gemeente blijven aandacht besteden aan het opleiden, trainen en oefenen. In 2023 zijn er multidisciplinaire systeem oefeningen gehouden en in de voorbereiding daarop is gezorgd voor actuele kennis en vaardigheden van de betrokken functionarissen in de verschillende crisisteam. Op dat gebied vindt ook regionale samenwerking plaats, daarvoor is het van belang om de financiële bijdrage voort te zetten.

Openbare orde en veiligheid

De gemeente Hengelo zet zich in om alle wettelijke taken, die behoren tot de openbare orde, leefbaarheid en veiligheid uit te voeren. Om dit goed te kunnen doen wordt het beleid doorontwikkeld op deze thema's. De uitvoering

van het veiligheidsbeleid vindt plaats in samenwerking met politie en maatschappelijke partners op de thema's ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid en maatschappelijke stabiliteit. We blijven continu werken aan de verbetering van ons beleid en de samenwerking met partners om dit mogelijk te maken.

In 2023 zijn de nodige interventies uitgevoerd om de openbare orde en veiligheid te waarborgen: in de loop van het jaar is er verschillende keren opvolging gegeven aan bestuurlijke rapportages van de Politie, dit heeft er ondermeer toe geleid dat we panden tijdelijk hebben gesloten. Daarnaast zijn we actief met nazorg bezig geweest bij verschillende calamiteiten, dit betrof een aantal branden. Vanwege een dreigende dakinstorting werd de veiligheid hersteld met behulp van bestuursdwang. Ook is er verder vorm gegeven aan de uitvoering van het terrassenbeleid, daarbij is veel aandacht besteed aan het informeren van de ondernemers over de regels en in enkele gevallen was er een noodzaak om handhavend op te treden. Na aanpassing van de APV wordt er jaarlijks een evenementenkalender vastgesteld. Hiermee willen wij organisatoren zekerheid bieden door de locatie en tijdstip van het evenement tijdig vast te leggen.

Wat heeft het gekost

1 Veiligheid	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Rekening 2023	Vershil
Baten	-	-	-	-
Lasten	6.805	6.940	6.782	158
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-6.805	-6.940	-6.782	158
Baten	88	88	73	-15
Lasten	3.031	3.327	2.813	514
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.943	-3.239	-2.740	499
Saldo 1 Veiligheid	-9.748	-10.179	-9.522	657

Financiële toelichting

1.1 Crisisbeheersing en brandweer (€ 158.000 voordeel)

Per abuis is in de Zomernota de begrote verhoging van de dienstverleningsovereenkomst voor het jaar 2024 ook voor 2023 opgenomen (€ 135.000 voordeel). Daarnaast hebben we ook lagere kosten van Vitens voor het onderhoud van de brandkranen.

1.2 Openbare orde en veiligheid (€ 499.000 voordeel)

Op dit taakveld zijn lagere personele lasten van totaal € 420.000. Hiervan is een besparing van € 172.000 doordat in 2023 bij de afdeling Ruimte en Leefbaarheid 11 vacatures waren, deze zijn in de loop van het jaar deels opnieuw ingevuld. Door deze beperktere ambtelijke capaciteit is er vertraging ontstaan op onderzoeken en activiteiten op het gebied van ondermijning, evaluatie Bibob beleid, aanpak Straatintimidatie en opvolging van Bestuurlijke rapportages. Dit uit zich in lagere lasten van circa € 95.000. Deze activiteiten lopen door in 2024.

De overige lasten zijn verschuivingen van € 96.000 ondersteunend juridisch advies en € 152.000 werkzaamheden Evenementen die op andere Programma's zijn geboekt.